

Ds 2013:69

Förlängd etableringsplan efter föräldraledighet på deltid och ändring i lagen om samhällsorientering

REGERINGSKANSLIET

Arbetsmarknadsdepartementet

SOU och Ds kan köpas från Fritzes kundtjänst. För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Fritzes Offentliga Publikationer på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Beställningsadress:
Fritzes kundtjänst
106 47 Stockholm
Orderfax: 08-598 191 91
Ordertel: 08-598 191 90
E-post: order.fritzes@nj.se
Internet: www.fritzes.se

Svara på remiss – hur och varför. Statsrådsberedningen (SB PM 2003:2, reviderad 2009-05-02)

– En liten broschyr som underlättar arbetet för den som ska svara på remiss.
Broschyren är gratis och kan laddas ner eller beställas på
<http://www.regeringen.se/>

Tryckt av Elanders Sverige AB
Stockholm 2013

ISBN 978-91-38-24037-3
ISSN 0284-6012

Innehåll

Sammanfattning	5
1 Författningsförslag	7
1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare	7
1.2 Förslag till ändring i lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare.....	9
2 Ändring i etableringslagen	11
2.1 Bakgrund	11
2.2 Förlängd etableringsplan efter föräldraledighet på deltid	12
3 Ändring i lagen om samhällsorientering	15
3.1 Bakgrund	15
3.2 Skyldighet för kommunerna att erbjuda samhällsorientering för familjemedlemmar till innehavare av EU-blåkort.....	18
4 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	21

4.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.....	21
4.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2013:156) om samhällsorientering för nyanlända invandrare.....	21
5	Konsekvenser.....	23
5.1	Förlängd etableringsplan efter föräldradidighet på deltid	23
5.2	Ändring i lagen om samhällsorientering.....	24
6	Författningskommentarer	27
6.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.....	27
6.2	Förslag till ändring i lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare.....	28

Sammanfattning

I denna promemoria föreslås att en ny bestämmelse införs i etableringslagen som innebär en möjlighet till förlängd etableringsplan efter föräldraledighet på deltid. Förslaget överensstämmer med ett förslag som har lämnats av utredningen om ökat arbetskraftsdeltagande bland nyanlända utrikes födda kvinnor och anhöriginvandrare, AKKA-utredningen (SOU 2012:69 Med rätt att delta – nyanlända kvinnor och anhöriginvandrare på arbetsmarknaden), som har remitterats. Utredningen föreslog emellertid en ändring i förordning i stället för i lag.

I denna promemoria föreslås vidare att lagen om samhällsorientering ändras så att målgruppen för samhällsorientering även omfattar nyanlända invandrare som har beviljats uppehållstillstånd som familjemedlemmar till en utlänning som har beviljats arbets- och uppehållstillstånd för högkvalificerad anställning, s.k. EU-blåkort.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2014.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare

Härigenom föreskrivs att 7 och 8 §§ lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Etableringsplanen ska utformas tillsammans med den nyanlände och i samverkan med berörda kommuner, företag och organisationer.

Planen ska *omfatta högst 24 månader* och minst innehålla

1. utbildning i svenska för invandrare eller motsvarande utbildning för den som har rätt att delta i sådan utbildning enligt skollagen (2010:800)
2. samhällsorientering, och
3. aktiviteter för att underlätta och påskynda den nyanländes etablering i arbetslivet.

8 §

Av etableringsplanen ska det framgå under vilken tid den gäller, vilka aktiviteter som *En etableringsplan ska omfatta högst 24 månader. Aktiviteterna i planen ska*

ingår i insatserna och de olika aktiviteternas omfattning och längd. Aktiviteterna i planen ska tillsammans motsvara verksamhet på heltid om det inte föreskrivs något annat. Planen ska vid behov revideras av Arbetsförmedlingen.

tillsammans motsvara verksamhet på heltid om det inte föreskrivs något annat.

En plan får förlängas utöver 24 månader om den nyanlände i stället för att delta i aktiviteter på heltid har deltagit i aktiviteter till 75 procent av heltid på grund av vård av barn med föräldrapenning enligt 12 kap. socialförsäkringsbalken. Planen får förlängas med den tid som sammantaget motsvarar tiden för vård av barn, dock högst åtta månader.

Av etableringsplanen ska det framgå under vilken tid den gäller, vilka aktiviteter som ingår i insatserna och de olika aktiviteternas omfattning och längd. Planen ska vid behov revideras av Arbetsförmedlingen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2014.

1.2 Förslag till ändring i lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Lagen gäller för nyanlända invandrare som har fyllt 18 men inte 65 år, är folkbokförda i en kommun och har beviljats

1. uppehållstillstånd på grund av anknytning enligt 5 kap. 3 § första stycket utlänningslagen (2005:716),

2. uppehållstillstånd på grund av anknytning enligt 5 kap. 3 a § första stycket 1–3, andra eller tredje stycket utlänningslagen,

3. uppehållskort efter ansökan enligt 3 a kap. 10 § andra stycket utlänningslagen,

4. uppehållstillstånd på grund av stark anknytning enligt 5 kap. 15 a § första stycket 2 utlänningslagen, eller

5. uppehållstillstånd som familjemedlem eller anhörig enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 5 kap. 23 § andra, tredje eller femte stycket utlänningslagen.

4. uppehållstillstånd på grund av stark anknytning enligt 5 kap. 15 a § första stycket 2 utlänningslagen,

5. uppehållstillstånd som familjemedlem eller anhörig enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 5 kap. 23 § andra, tredje eller femte stycket utlänningslagen, *eller*

6. *uppehållstillstånd som familjemedlem enligt 6 a kap. 10 § utlänningslagen.*

Lagen gäller dock inte nyanlända som går i gymnasieskola eller är medborgare i ett land som är anslutet till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2014 och tillämpas på nyanlända som folkbokförs för första gången i en kommun efter utgången av juni 2014.

2 Ändring i etableringslagen

2.1 Bakgrund

I budgetpropositionen för 2014 aviserades att regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag om möjlighet att förlänga etableringsplanen för nyanlända som är föräldralediga på deltid. Syftet är att underlätta för föräldrar att kunna kombinera föräldraskap med deltagande i etableringsinsatser (prop. 2013/14:1, Utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet).

Ett förslag om ökade möjligheter till deltagande i insatser på deltid för småbarnsföräldrar har lämnats av utredningen om ökat arbetskraftsdeltagande bland nyanlända utrikes födda kvinnor och anhöriginvandrare, AKKA-utredningen (SOU 2012:69 Med rätt att delta – nyanlända kvinnor och anhöriginvandrare på arbetsmarknaden). Betänkandet har remissbehandlats.

2.2 Förlängd etableringsplan efter föräldraledighet på deltid

Förslag: En etableringsplan får förlängas utöver 24 månader, om den nyanlände i stället för att delta i aktiviteter på heltid har deltagit i aktiviteter till 75 procent av heltid på grund av vård av barn med föräldrapenning enligt 12 kap. socialförsäkringsbalken. Planen får förlängas med den tid som motsvarar tiden för vård av barn, dock högst åtta månader.

Skälen för förslaget

AKKA-utredningens förslag

En etableringsplan ska omfatta aktiviteter på heltid, om det inte föreskrivs något annat. Med aktiviteter på heltid ökar förutsättningarna för att de nyanlända snabbt ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden och bli delaktiga i samhällslivet. Aktiviteter på heltid ger också utrymme för parallella aktiviteter, vilket utgör en förutsättning för att uppnå en hög kvalitet i etableringsinsatserna.

Utredningen om ökat arbetskraftsdeltagande bland nyanlända utrikes födda kvinnor och anhöriginvandrare (AKKA-utredningen) har i sitt betänkande Med rätt att delta – nyanlända kvinnor och anhöriginvandrare på arbetsmarknaden (SOU 2012:69) föreslagit att nyanlända som varit föräldralediga på deltid och deltagit i insatser till 75 procent av heltid ska kunna få tillgång till etableringsinsatser under ytterligare tid. Syftet är att underlätta för nyanlända att kombinera föräldraskap med deltagande i insatser enligt etableringslagen.

AKKA-utredningen har föreslagit att det i förordningen (2010:409) om etableringssamtal och etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare ska införas en bestämmelse som rör

beräkningen av etableringsplanens giltighetstid. När en nyanländ har deltagit i etableringsinsatser till 75 procent av heltid på grund av vård av barn med föräldrapenning enligt 12 kap. socialförsäkringsbalken, ska det vid beräkningen av etableringsplanens giltighetstid bortses från sådan tid som föranletts av vård av barn. Nyanlända som deltar i etableringsinsatser på deltid kan därmed få tillgång till etableringsinsatser som motsvarar heltidsinsatser under 24 månader. En sådan möjlighet att bortse från tid då den nyanlände varit föräldraledig finns redan i nämnda förordning, dock endast om den nyanlände har varit föräldraledig på heltid.

Ändring i lag

Av 7 § lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare framgår att etableringsplanen ska omfatta högst 24 månader.

AKKA-utredningens förslag att bortse från tid då den nyanlände varit föräldraledig till 25 procent när etableringsplanens giltighetstid beräknas, skulle innebära en förlängning av etableringsplanen på motsvarande sätt som är möjlig efter föräldraledighet på heltid. En skillnad jämfört med föräldraledighet på heltid är att den nyanlände vid föräldraledighet på deltid kan delta i aktiviteter enligt en etableringsplan under föräldraledigheten. En förlängning efter föräldraledighet på deltid innebär därför att den totala tid under vilken insatser ges kommer att kunna överstiga 24 månader. Eftersom en etableringsplan enligt 7 § etableringslagen ska omfatta högst 24 månader, är det inte möjligt att i förordning föreskriva att det ska bortses från tid då en person varit frånvarande på deltid på grund av vård av barn. I stället bör det i etableringslagen införas en bestämmelse som möjliggör att etableringsplanen får vara längre än 24 månader när en nyanländ har varit föräldraledig på deltid.

Längre etableringsplan än 24 månader

Det bör i etableringslagen införas en bestämmelse om att en etableringsplan får förlängas utöver 24 månader, om den nyanlände i stället för att delta i aktiviteter på heltid har deltagit i aktiviteter till 75 procent av heltid på grund av vård av barn med föräldrapenning enligt 12 kap. socialförsäkringsbalken. Möjligheten till förlängning av etableringsplanen bör endast gälla vid deltagande i insatser enligt etableringsplan till 75 procent av heltid, eftersom deltid med en mindre omfattning inte ger utrymme för parallella insatser.

Nyanlända som deltar i etableringsinsatser till 75 procent av heltid bör få tillgång till etableringsinsatser som sammantaget motsvarar 24 månader med heltidsinsatser. En etableringsplan bör därför kunna förlängas med den tid som motsvarar tiden för vård av barn, dvs. 25 procent av heltid. Detta innebär att planen får förlängas med högst sex månader, om insatser ges på heltid under den tid som förlängningen avser. Alternativt bör den nyanlände kunna välja att efter föräldraledigheten, i stället för att delta i aktiviteter på heltid, delta i aktiviteter till 75 procent av heltid. Detta motsvarar en förlängning med åtta månader.

Redaktionella ändringar i etableringslagen

Bestämmelsen om möjlighet till förlängning av etableringsplanen som föreslås i 8 § andra stycket etableringslagen bör ses som ett undantag till bestämmelsen i nuvarande 7 § andra stycket om att planen ska omfatta högst 24 månader. För att förtydliga detta bör bestämmelsen i nuvarande 7 § andra stycket flyttas till 8 §, med följderna att 7 § andra stycket uteslutande reglerar planens innehåll, medan 8 § huvudsakligen reglerar planens omfattning. För att ytterligare tydliggöra nämnda förhållande föreslås att första och sista meningarna i nuvarande 8 § första stycket läggs i ett nytt tredje stycke.

3 Ändring i lagen om samhällsorientering

3.1 Bakgrund

Samhällsorientering

Lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare (etableringslagen) trädde i kraft den 1 december 2010 och innehåller bestämmelser om ansvar och insatser som syftar till att underlätta och påskynda vissa nyanlända invandrades etablering i arbets- och samhällslivet. Insatserna ska ge de nyanlända förutsättningar för egenförsörjning och stärka deras aktiva deltagande i arbets- och samhällslivet.

Av etableringslagen framgår att Arbetsförmedlingen ska upprätta en individuell plan med insatser för att underlätta och påskynda den nyanländes etablering (etableringsplan). Planen ska omfatta högst 24 månader och minst innehålla utbildning i svenska för invandrare för den som har rätt att delta i sådan utbildning enligt skollagen (1985:1100), samhällsorientering samt aktiviteter för att underlätta och påskynda den nyanländes etablering i arbetslivet. I etableringslagen regleras också skyldigheten för kommunerna att erbjuda samhällsorientering till nyanlända invandrare som omfattas av lagen.

I regeringens proposition Utvidgad målgrupp för samhällsorientering samt ett kunskapsunderlag och en analys om integrationens tillstånd och utveckling (prop. 2012/13:63) bedömde regeringen att det fanns behov av att erbjuda samhällsorientering till fler nyanlända invandrare än dem som

omfattades av etableringslagen. Den 1 maj 2013 utvidgades målgruppen för samhällsorientering i och med att lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare trädde i kraft. Lagen innehåller bestämmelser om kommuners ansvar att erbjuda samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare som inte omfattas av etableringslagen. Målgruppen är nyanlända invandrare som har fyllt 18 men inte 65 år, är folkbokförda i en kommun och har beviljats

1. uppehållstillstånd på grund av anknytning enligt 5 kap. 3 § första stycket utlänningslagen (2005:716),

2. uppehållstillstånd på grund av anknytning enligt 5 kap. 3 a § första stycket 1–3, andra eller tredje stycket utlänningslagen,

3. uppehållskort efter ansökan enligt 3 a kap. 10 § andra stycket utlänningslagen,

4. uppehållstillstånd på grund av stark anknytning enligt 5 kap. 15 a § första stycket 2 utlänningslagen, eller

5. uppehållstillstånd som familjemedlem eller anhörig enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 5 kap. 23 § andra, tredje eller femte stycket utlänningslagen. Nyanlända som går i gymnasieskola eller är medborgare i ett land som är anslutet till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz ingår dock inte i målgruppen.

Samhällsorienteringens innehåll regleras närmare i förordningen (2010:1138) om samhällsorienteringen. I förordningen anges att samhällsorienteringen ska ge en grundläggande förståelse för det svenska samhället och en grund för fortsatt kunskapsinhämtande. Målet ska vara att deltagarna utvecklar kunskap om de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna, den enskildes rättigheter och skyldigheter i övrigt samt hur samhället är organiserat och praktiskt vardagsliv.

EU-blåkort

Den 1 augusti 2013 trädde nya 6 a kap. i utlänningslagen (2005:716) om EU-blåkort i kraft (prop. 2012/13:148, bet. 2012/13:SfU13, rskr. 2012/13:275). EU-blåkort utgör ett särskilt uppehålls- och arbetstillstånd för högkvalificerad anställning.

För att inresa och vistelse för högkvalificerad anställning på medlemsstaternas territorier ska kunna beviljas ska vissa villkor vara uppfyllda. Förutom krav på giltig resehandling och bevis på högre utbildning eller relevanta yrkeskvalifikationer, ska bl.a. ett giltigt anställningskontrakt eller ett bindande anställningserbjudande om minst ett års högkvalificerad anställning visas upp. Den bruttoårslön som anges i anställningskontraktet eller i det bindande anställningserbjudandet, får inte understiga en löneträskel som medlemsstaterna för ändamålet ska fastställa och offentliggöra och som ska vara minst en och en halv gånger den genomsnittliga bruttoårslönen i den berörda medlemsstaten.

Direktivets bestämmelser tillämpas på tredjelandsmedborgare, dock inte på följande personkategorier:

- EES-medborgare och medborgare i Schweiz samt deras familjemedlemmar,
- utlänningar som omfattas av utlänningslagens bestämmelser om skydd,
- gästforskare som genomför ett forskningsprojekt i Sverige,
- utlänningar med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och utnyttjar sin rätt att vistas i Sverige som arbetstagare eller egen företagare,
- utlänningar som omfattas av åtaganden enligt internationella avtal om handel och investeringar,
- säsongarbetare,
- utlänningar med avvisnings- eller utvisningsbeslut som inte kan verkställas, och
- utlänningar som är utstationerade i Sverige enligt lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare. Det finns vidare bestämmelser om att EU-blåkort inte heller ska beviljas en utlänning som visar upp handlingar till stöd för ansökan som har

förvärvats på ett bedrägligt sätt, förfalskats eller ändrats i något avseende, eller om utlänningen utgör ett hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller allmän folkhälsa.

En utlänning som uppfyller kriterierna för att beviljas ett EU-blåkort kan välja, om han eller hon vill ansöka om ett sådant eller ett nationellt arbets- och uppehållstillstånd enligt 6 kap. utlänningslagen. Liksom vid tillstånd för arbetskraftinvandring, gäller ett EU-blåkort för högst två år. Det finns möjlighet till förlängning, men den sammanlagda tillståndstiden får inte heller för EU-blåkortet överstiga fyra år. Vissa familjemedlemmar har rätt att återförenas med den som har EU-blåkort och deras uppehållstillstånd ska gälla för samma tid som EU-blåkortet.

3.2 Skyldighet för kommunerna att erbjuda samhällsorientering för familjemedlemmar till innehavare av EU-blåkort

Förslag: Lagen om samhällsorientering ändras så att målgruppen för samhällsorientering även omfattar nyanlända invandrare som har beviljats uppehållstillstånd som familjemedlemmar till en utlänning som har beviljats arbets- och uppehållstillstånd för högkvalificerad anställning.

Skälen för förslaget: Regeringen angav i prop. 2012/13:63 att anhöriginvandrare som är tredjelandsmedborgare kan anses tillhöra den grupp som har störst behov och nytta av samhällsorientering. I denna grupp ingår exempelvis familjemedlemmar till personer som beviljats uppehållstillstånd för arbete.

I samband med genomförandet av blåkortsdirektivet i svensk rätt, har ett nytt regelsystem för inresa och vistelse för personer med högkvalificerad anställning och deras familjemedlemmar införts i utlänningslagen (2005:716), parallellt med de nationella bestämmelserna om arbetskraftsinvandring. Den som uppfyller

kraven för såväl EU-blåkort som nationellt uppehållstillstånd och arbetstillstånd för en högkvalificerad anställning kan därför välja vilket tillstånd han eller hon vill ha. Detta innebär att vissa anhöriga till arbetskraftsinvandrare som tidigare skulle ha fått uppehållstillstånd enligt de nationella reglerna kan komma att falla bort från målgruppen för samhällsorientering om målgruppen inte anpassas. För att intentionen att ge nyanlända förutsättningar för egenförsörjning och stärka deras aktiva deltagande i samhälls- och arbetslivet fortsatt ska gälla, bör det göras en följdändring i lagen om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare så att kommunernas skyldighet även omfattar familjemedlemmar till innehavare av EU-blåkort. Genom en sådan ordning kan en familjemedlem till en utländsk arbetstagare få tillgång till samhällsorientering, oavsett på vilken grund den som han eller hon åberopar anknytning till har beviljats tillstånd.

4 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

4.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare

Förslag: De föreslagna lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2014.

Skälen för förslaget: De föreslagna lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt. Bestämmelsen i 8 § andra stycket lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare avser etableringsplaner som är gällande vid tidpunkten för ikraftträdandet. Några övergångsbestämmelser har inte bedömts nödvändiga.

4.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:156) om samhällsorientering för nyanlända invandrare

Förslag: Ändringen i lagen om samhällsorientering för nyanlända invandrare ska träda i kraft den 1 juli 2014 och tillämpas på nyanlända som folkbokförs för första gången i en kommun efter utgången av juni 2014.

Skälen för förslaget: Ändringen bör träda i kraft så snart som möjligt, lämpligen den 1 juli 2014. Bestämmelsen bör tillämpas på dem som folkbokförs för första gången i en kommun vid tidpunkten för lagens ikraftträdande eller senare, dvs. efter utgången av juni 2014. Det bedöms inte finnas något behov av övergångsbestämmelser.

5 Konsekvenser

5.1 Förlängd etableringsplan efter föräldraledighet på deltid

Förslaget överensstämmer vad gäller syfte och materiellt innehåll med det förslag som presenterats av utredningen om ökat arbetskraftsdeltagande bland nyanlända utrikes födda kvinnor och anhöriginvandrare, AKKA-utredningen (SOU 2012:69). Betänkandet har remissbehandlats. Promemorians förslag om att införa en ny bestämmelse i etableringslagen om möjlighet till förlängning bedöms inte innebära några nya konsekvenser i förhållande till utredningens förslag.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär att den effektiva tiden med etableringsinsatser blir 24 månader på heltid även för dem som deltar på deltid till 75 procent. En övervägande majoritet av etableringsplanerna är i dag på heltid. Av dem som i augusti 2013 hade en etableringsplan var det drygt en procent som hade en etableringsplan med mindre omfattning än heltid på grund av vård av barn med föräldrapenning. AKKA-utredningen bedömer inte att förslaget får några ekonomiska konsekvenser för statens utgifter. Mot bakgrund av att vissa av dem som i dag har insatser på deltid får möjlighet till förlängd etableringsplan, bedöms emellertid förslaget få vissa effekter för statens utgifter.

Förslaget bedöms innebära ökade utgifter på anslagen 1:3 Etableringsersättning och på anslag 1:4 Ersättning till etableringslotsar och insatser för vissa nyanlända invandrare. I budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1) beräknas förslaget innebära ökade utgifter enligt tabell 1 nedan.

Tabell 1. Beräknad ökning av utgifter på utgiftsområde 13 (mkr)

Anslag	2014	2015	2016	2017
1:3 Etableringsersättning	2	3	3	2
1:4 Ersättning till etableringslotsar och insatser för vissa nyanlända invandrare	2	2	2	2

5.2 Ändring i lagen om samhällsorientering

Konsekvenser för kommuner och landsting

De föreslagna ändringarna bedöms inte påverka storleken på målgruppen som kommunerna är skyldiga att erbjuda samhällsorientering jämfört med situationen före det att EU-blåkortet infördes. Den som uppfyller kraven för såväl EU-blåkort som nationellt uppehållstillstånd och arbetstillstånd kan välja vilket tillstånd han eller hon vill ha. Det är troligt att ett antal av de personer som kan tänkas komma i fråga för ett EU-blåkort också skulle ha sökt sig till Sverige via det nationella regelverket vid avsaknad av möjligheten att beviljas ett EU-blåkort. I prop. 2012/13:148 s. 126 anförde regeringen att det är oklart om införandet av ett särskilt tillstånd för högkvalificerad anställning medför en ökad närvaro av högkvalificerad arbetskraft och därmed även deras familjemedlemmar här i landet. Regeringen konstaterade att endast ett begränsat antal

anhöriga till personer med högkvalificerad anställning sökt och beviljats uppehållstillstånd i Sverige tidigare år.

När målgruppen för samhällsorientering utvidgades år 2013 ersatte staten kommunerna för de ökade kostnaderna genom att 40 miljoner kronor tillfördes utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner, anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning. Eftersom de föreslagna ändringarna inte bedöms påverka målgruppens storlek, är bedömningen att kommunerna inte behöver tillföras ytterligare medel.

Konsekvenser för nyanlända, barn och jämställdhet mellan män och kvinnor

Förslaget innebär att vissa anhöriga till arbetskraftsinvandrare, som tidigare skulle ha fått uppehållstillstånd enligt de nationella reglerna, inte riskerar att falla bort från målgruppen för samhällsorientering. Förslaget bedöms därför inte få några konsekvenser för nyanlända, barn eller jämställdheten mellan män och kvinnor.

Övriga konsekvenser

Förslaget bedöms inte ha några eller endast försumbara konsekvenser för företagande eller små företags förutsättningar, övriga ansvariga myndigheters administrationskostnader, domstolarna eller miljön.

6 Författningskommentarer

6.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare

7 §

Förslaget behandlas i avsnitt 2.

I paragrafen regleras hur etableringsplanen ska utformas och vad den ska innehålla. Bestämmelsen om planens omfattning i *andra stycket* har flyttats till 8 §. Därmed regleras i paragrafens andra stycke uteslutande planens innehåll. I övrigt har inte några ändringar gjorts i paragrafen.

8 §

Förslaget behandlas i avsnitt 2.

Bestämmelsen i *första stycket första meningen* fanns tidigare i 7 § andra stycket, men har flyttats till följd av att 7 § andra stycket numera uteslutande reglerar planens innehåll. Av *första stycket andra meningen*, som är oförändrad, framgår att aktiviteterna i planen tillsammans ska motsvara heltid om det inte föreskrivs något annat. I paragrafens *andra stycke* anges ett undantag från huvudregeln i första stycket att en etableringsplan ska omfatta högst 24 månader. En plan får förlängas utöver 24 månader, om den nyanlände i stället för att delta i aktiviteter på heltid har deltagit i aktiviteter till 75 procent av heltid på grund av vård av barn med föräldrapenning enligt 12 kap. socialförsäkringsbalken. Planen får i sådant fall förlängas med den tid som sammantaget

motsvarar tiden för vård av barn, dock högst åtta månader. Exempelvis kan en nyanländ som är föräldraledig till 25 procent och deltar i etableringsinsatser till 75 procent under fyra månader få sin etableringsplan förlängd med en månad med heltidsinsatser. En nyanländ som har deltagit i etableringsinsatser på deltid i olika omfattning kan få sin etableringsplan förlängd enbart med tid som motsvarar tiden för vård av barn under den period då han eller hon deltagit i etableringsinsatser till 75 procent. Detta innebär att en nyanländ som är föräldraledig till 50 procent och deltar i etableringsinsatser till 50 procent och som därefter är föräldraledig till 25 procent och deltar i etableringsinsatser till 75 procent endast kan få en förlängning av etableringsplanen motsvarande den tid då han eller hon deltagit i etableringsinsatser till 75 procent.

Bestämmelsen i *tredje stycket första meningen* har flyttats från tidigare första stycket första meningen. Ändringen är redaktionell och någon ändring i sak är inte avsedd. Bestämmelsen i *tredje stycket andra meningen* har flyttats från tidigare första stycket sista meningen. Även denna ändring är redaktionell och någon ändring i sak är inte avsedd.

6.2 Förslag till ändring i lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare

2 §

Förslaget behandlas i avsnitt 3.

Det införs en ny sjätte punkt i *första stycket* som innebär att en familjemedlem till den som har ett s.k. EU-blåkort och som har beviljats uppehållstillstånd med stöd av 6 a kap. 10 § utlänningslagen (2005:716) omfattas av lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare.

Departementsserien 2013

Kronologisk förteckning

1. På vägen till en grönare framtid – utmaningar och möjligheter.
Delutredning från Framtidskommissionen. SB.
2. Delaktighet i framtiden – utmaningar för jämställdhet, demokrati och integration.
Delutredning från Framtidskommissionen. SB.
3. Framtida utmaningar för sammanhållning och rättvisa.
Delutredning från Framtidskommissionen. SB.
4. Fysioterapeut
– ny skyddad yrkestitel för sjukgymnaster. S.
5. Permanent utvidgad målgrupp för etableringslagen. A.
6. Utbildningar för nyanlända elever. Mottagande och skolgång. U.
7. Om katastrofmedicin som en del av svenska insatser utomlands m.m. S.
8. Framtidens välfärd och den åldrande befolkningen.
Delutredning från Framtidskommissionen. SB.
9. Lätt byte. Enklare att välja ny leverantör av elektroniska kommunikationstjänster. N.
10. Domstolsdatalog. Ju.
11. Ändringar i bestämmelser om straff och administrativa sanktioner vid fiske. L.
12. Marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn. UD.
13. Regionalt utvecklingsansvar i Västernorrlands län och Norrbottens län. S.
14. Regionalt utvecklingsansvar i Örebro län och Gävleborgs län. S.
15. Gemensamt konsumentskydd i EU. Ju.
16. Prospektansvar. Fi.
17. Straffavgift vid bristande kreditprövning. Ju.
18. Genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv om rätten till information vid straffrättsliga förfaranden. Ju.
19. Svenska framtidsutmaningar slutrapport från regeringens Framtidskommission. SB.
20. Vissa lagförslag med anledning av trepartssamtalen. A.
21. Lagvalsregler på obligationsrätts område – Rom I- och Rom II-förordningarna. Ju.
22. Behandlingen av personuppgifter vid Statens kriminaltekniska laboratorium. Ju.
23. Tid för undervisning
– lärares arbete med skriftliga individuella utvecklingsplaner. U.
24. Ersättning för polisbevakning. Ju.
25. Skriftlig bekräftelse av vissa telefonavtal. Ju.
26. Viss kreditgivning till konsumenter. Fi.
27. Ett teknikoberoende skydd för den enskildes integritet vid kreditupplysning. Ju.
28. Straffansvar för eftersupning
– om användning av alkohol och andra berusande medel efter färd. Ju.
29. Märkning av textilprodukter. Ju.
30. Skyndsamhetskrav och tidsfrister i ärenden med unga misstänkta och unga målsägande. Ju.
31. Allmänhetens insyn i partiers och valkandidaters finansiering. Ju.
32. Genomförande av det ändrade direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning. Ju.
33. Vägval i en globaliserad värld. Fö.
34. Den nya polisorganisationen – kompletterande författningsändringar. Ju.
35. Vägval för premiepensionen. Fi.
36. Förändrade åldersgränser och ökad flexibilitet i föräldraförskringen. S.
37. Ett uppföljningssystem för jämställdhetspolitiken. U.
38. Ränteskillnadsersättning m.m. vid bolån. Ju.
39. Kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om sprängämnesprekursorer. Fö.
40. En samlad organisation på det funktionshinderspolitiska området. + Lättläst + Daisy. S.
41. Mellanchefsstrukturen i domstol och nya befordrade domaranställningar utan chefskap m.m. Ju.
42. Utbetalning av barnbidrag och flerbarnstillägg. S.
43. Olovlig hantering av avkodningsutrustning. Ku.
44. Lag om resenärers rättigheter
– kompletterande bestämmelser. Ju.
45. Finansiell stabilitetspolitik
– ett nytt politikområde under utveckling. Fi.

46. Förslag på förändringar inom det statliga bilstödet. S.
47. Skydd av personuppgifter för hotade och förföljda personer. Ju.
48. Informationsutbyte för bekämpning av allvarlig brottslighet
– genomförande av samarbetsavtal med Förenta staterna. Ju.
49. Högskolestiftelser
– en ny verksamhetsform för ökad handlingsfrihet. U.
50. Tid för undervisning
– lärares arbete med åtgärdsprogram. U.
51. En översyn av läkemedelslagen. S.
52. Den nationella organisationen för Horisont 2020. U.
53. Gymnasieingenjörsutbildning
– Vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan. U.
54. Kommunal medfinansiering av forskningsinfrastruktur inom Eric-konsortier. Fi.
55. Skärpt straff för mord. Ju.
56. Sweden's sixth national report under the Convention on Nuclear Safety
Swedish implementation of the obligations of the Convention. M.
57. Åtgärder mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring. Ju.
58. Informationsförfaranden i samband med organtransplantationer. S.
59. Åtgärder inom aktivitetsstödet m.m. A.
60. Tillsyn över civila statsfartyg. N.
61. Ökat fokus på arbete för vissa nyanlända invandrare och avveckling av sfi-bonus. A.
62. Genomförande av direktivet om ansökningsförfarandet för vissa uppehålls- och arbetstillstånd. Ju.
63. Herrelösa verk i kulturarvsinstitutionernas samlingar. Ju.
64. Vem ska göra vad?
– Om fördelningen av arbetsuppgifter mellan polisens anställda. Ju.
65. Elektronisk kommunikation vid rättspsykiatrisk vård m.m. S.
66. Redovisningscentraler för taxi. N.
67. Regionalt utvecklingsansvar i Östergötlands län, Kronobergs län och Jämtlands län. S.
68. Säkerheter vid clearing hos central motpart. Fi.
69. Förlängd etableringsplan efter föräldraledighet på deltid och ändring i lagen om samhällsorientering. A.

Departementsserien 2013

Systematisk förteckning

Statsrådsberedningen

- På vägen till en grönare framtid – utmaningar och möjligheter.
Delutredning från Framtidskommissionen. [1]
- Delaktighet i framtiden – utmaningar för jämställdhet, demokrati och integration.
Delutredning från Framtidskommissionen. [2]
- Framtida utmaningar för sammanhållning och rättvisa.
Delutredning från Framtidskommissionen. [3]
- Framtidens välfärd och den åldrande befolkningen.
Delutredning från Framtidskommissionen. [8]
- Svenska framtidsutmaningar
slutrapport från regeringens Framtidskommission. [19]

Justitiedepartementet

- Domstolsdatalag. [10]
- Gemensamt konsumentskydd i EU. [15]
- Straffavgift vid bristande kreditprövning. [17]
- Genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv om rätten till information vid straffrättsliga förfaranden. [18]
- Lagvalsregler på obligationsrättens område
– Rom I- och Rom II-förordningarna. [21]
- Behandlingen av personuppgifter vid Statens kriminaltekniska laboratorium. [22]
- Ersättning för polisbevakning. [24]
- Skriftlig bekräftelse av vissa telefonavtal. [25]
- Ett teknikerberoende skydd för den enskildes integritet vid kreditupplysning. [27]
- Straffansvar för eftersupning
– om användning av alkohol och andra berusande medel efter färd. [28]
- Märkning av textilprodukter. [29]
- Skyndsamhetskrav och tidsfrister i ärenden med unga misstänkta och unga målsägande. [30]
- Allmänhetens insyn i partiers och valkandidaters finansiering. [31]

- Genomförande av det ändrade direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning. [32]
- Den nya polisorganisationen – kompletterande författningsändringar. [34]
- Ränteskillnadsersättning m.m. vid bolån. [38]
- Mellan chefsstrukturen i domstol och nya befordrade domaranställningar utan chefskap m.m. [41]
- Lag om resenärers rättigheter
– kompletterande bestämmelser. [44]
- Skydd av personuppgifter för hotade och förföljda personer. [47]
- Informationsutbyte för bekämpning av allvarlig brottslighet
– genomförande av samarbetsavtal med Förenta staterna. [48]
- Skärpt straff för mord. [55]
- Åtgärder mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring. [57]
- Genomförande av direktivet om ansökningsförfarandet för vissa uppehålls- och arbetstillstånd. [62]
- Herrelösa verk i kulturarvsinstitutionernas samlingar. [63]
- Vem ska göra vad?
– Om fördelningen av arbetsuppgifter mellan polisens anställda. [64]

Utrikesdepartementet

- Marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn. [12]

Försvarsdepartementet

- Vägval i en globaliserad värld. [33]
- Kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om sprängämnesprekursorer. [39]

Socialdepartementet

- Fysioterapeut
– ny skyddad yrkestitel för sjukgymnaster. [4]
- Om katastrofmedicin som en del av svenska insatser utomlands m.m. [7]

Regionalt utvecklingsansvar i Västernorrlands län och Norrbottens län. [13]

Regionalt utvecklingsansvar i Örebro län och Gävleborgs län. [14]

Förändrade åldersgränser och ökad flexibilitet i föräldraförsäkringen. [36]

En samlad organisation på det funktionshinderspolitiska området. [40]

Utbetalning av barnbidrag och flerbarnstillägg. [42]

Förslag på förändringar inom det statliga bilstödet. [46]

En översyn av läkemedelslagen. [51]

Informationsförfaranden i samband med organtransplantationer. [58]

Elektronisk kommunikation vid rättspsykiatrisk vård m.m. [65]

Regionalt utvecklingsansvar i Östergötlands län, Kronobergs län och Jämtlands län. [67]

Finansdepartementet

Prospektansvar. [16]

Viss kreditgivning till konsumenter. [26]

Vägval för premiepensionen. [35]

Finansiell stabilitetspolitik

– ett nytt politikområde under utveckling. [45]

Kommunal medfinansiering av forskningsinfrastruktur inom Eric-konsortier. [54]

Säkerheter vid clearing hos central motpart. [67]

Utbildningsdepartementet

Utbildningar för nyanlända elever. Mottagande och skolgång. [6]

Tid för undervisning

– lärares arbete med skriftliga individuella utvecklingsplaner. [23]

Ett uppföljningssystem för jämställdhetspolitiken. [37]

Högskolestiftelser

– en ny verksamhetsform för ökad handlingsfrihet. [49]

Tid för undervisning

– lärares arbete med åtgärdsprogram. [50]

Den nationella organisationen för Horisont 2020. [52]

Gymnasieingenjörsutbildning

– Vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan. [53]

Landsbygdsdepartementet

Ändringar i bestämmelser om straff och administrativa sanktioner vid fiske. [11]

Miljödepartementet

Sweden's sixth national report under the

Convention on Nuclear Safety

Swedish implementation of the obligations of the Convention. [56]

Näringsdepartementet

Lätt byte. Enklare att välja ny leverantör av elektroniska kommunikationstjänster. [9]

Tillsyn över civila statsfartyg. [60]

Redovisningscentraler för taxi. [66]

Kulturdepartementet

Olovlig hantering av avkodningsutrustning. [43]

Arbetsmarknadsdepartementet

Permanent utvidgad målgrupp för etableringslagen. [5]

Vissa lagförslag med anledning av treparts-samtalen. [20]

Åtgärder inom aktivitetsstödet m.m. [59]

Ökat fokus på arbete för vissa nyanlända invandrare och avveckling av sfi-bonus. [61]

Förlängd etableringsplan efter föräldradedighet på deltid och ändring i lagen om samhällsorientering. [69]